

/"DOBROGEA" sau "ROMÂNIA TRANS-DANUBIANĂ"/

Sub următorul titlu «*Mémorial Diplomatique*» ne dă órekarí date positive, însoțite de reflecșiuni fórté judițióse, asupra schimbului de teritoriú, ce ne-a fost impus de tratatul din Berlin. Etă-le:

DOBROGIA

Românií sunt acum în posesiunea Dobrogiei. Între ei și Ruși s'a făcut o învoélă satisfăcétóre, și la 26

ale curenteii trupele române au trecut Dunărea, chiar sub ochii prințului Carol, ca să ocupe teritoriul, care a fost dat Principatului prin tratatul de la Berlin, și pe care el n'a vrut să'l primescă de cât din mâinile Europei.

Ce valorează acest teritoriu pentru posesorii săi cei noi ?

Dobrogiia este o țără relativ puțin cunoscută, și nu este de mirare că chiar la Congresul de la Berlin s'au emis ôre-carî aserțiunii nesigure în ceea-ce privesce sorgintele, populațiunea și întinderea sa. Dar de atunci încoia țera acésta a fost obiectul mai multor explorațiuni oficiale; comisiunii au străbătut'o în tôte părțile și'au cules la fața locului noțiuni sigure; statistice esacte au fost făcute prin îngrijirea unor ômenîi competenți și autorisați; ast-fel că, acum, se pôte stabili, în cunoscința de cauză, o paralelă între aceea ce au perdut Româniî cedând Basarabia, și între ceea ce au câștigat luând Dobrogiia.

În ședința de la 29 Iuniu a Congresului de la Berlin, principele Gorciacoff a dis că România, în comparațiune cu ceea ce ceda, câștigă, cu anecșările ce se stipulase în favôrea sa, un teritoriu de 3.500 kilometri, și o populațiune de 80.000 suflete.

Asupra punctului celui d'ântêiu, prințul Gorciacoff a rămas mai jos de cât realitatea. Resultă, în adevăr, din datele topografice esacte, că Basarabia română numără 9.125 kilometre pătrate, pe când Delta numără 2.812, și Dobrogiia 12.180. Însă valôrea unui teritoriu nu se judecă dupe întinderea sa; și, dacă în adevăr România câștigă aprôpe 4.500 kilometre în schimbul ce a fost silită să primescă, trebuie să adăogăm că aceste 4.500 kilometre sunt bălți cu totul neproductive și lacuri de apă sărată. Nu numai atât. Basarabia este o țără prosperă; orașele și satele ei sunt organizate și prevédute cu edificii publice; acolo se găsesc tôte mijlôcele materialî necesare unei bune administrații. Dobrogiia, din contră, este o țără pustiită prin resbelul din urmă; nu găsescî acolo nici organizație, nici mijlôcele de a o crea: miseria este acolo în culmea ei. La Megidie, unde erau 800 de case, au rămas numai 40. În colo tot cenușă.

În ceea ce privesce populațiunea, n'avem de cât cifre aproximative; dar ele se readimă pe noțiuni sigure.

Recensemêntul de la 1860 arată în Basarabia 138.521 de locuitori. De atunci încoia nu mai avem alte liste oficiale; dar, dacă ar presupune cine-va că într'un period de 18 ani, care a trecut de la 1860, populațiunea a crescut cu 10 la 100, ceea ce este puțin, găsim că numărul actual de locuitori, în cele trei districte deslipite de România, este cel puțin de 152.373.

Pentru Dobrogiia avem chiar autoritatea Rușilor. Dupe un tablou statistic, ce au pus să se întocmescă la August trecut,¹⁶ populațiunea districtului Tulcea este de 77.800 suflete. Să adăogăm la cifra acésta o mie de locuitori pentru orașul Mangalia și fâșia de pământ care se întinde de la Rasova până la Mangalia, și vom obține un total de 85 până la 90.000 locuitori. Româniî perd dar, cu schimbul Basarabiei pe Dobrogiia, de la 65 până la 70.000 locuitori.

În prezența acestor noțiuni își esplică cine-va pentru ce guvernul prințului Carol a refuzat tot-d'aua să admită că cesiunea Dobrogiei ar fi o compensațiune suficientă pentru pierderea Basarabiei? Își pôte explica chiar pentru ce a esitat mult timp a priimi acésta concesiune de teritoriu, care ar fi pentru dênșul o creștere de sarcinî, și pôte chiar o cauză de încurcături politice. De o parte, în adevăr, administrația unei provincii, a cărei populație este fôrte rară și în care este totul de creat din nou, nu pôte fi de cât fôrte onerôsă; de altă parte, vecinătatea imediată a Rușilor și a Bulgarilor, și interesele ce au între dênșii, pot da loc la conflicte, sau cel mai puțin la unele dificultăți cu autoritățile române, ce nu se pôte calcula până unde or s'ajungă.

Dupe terminii Constituției române, teritoriul național fiind nealienabil, Dobrogiia nu va putea fi încorporată regulat României de cât după ce va fi decis alt-fel Constituanta;¹⁷ până atunci, acésta provincie va fi administrată în mod provisoriu. Forma ce va lua acésta administrație pare a nu se fi hotărît încă; dar este probabil că va presida acolo o comisiune specială.

Administrativ, Dobrogiia va fi cunoscută d'aci înainte sub numele de România trans-danubiană. Ea va fi împărțită în trei județe, coprindeând fie-care câte-o prefectură și ôre-care număr de sub-prefecturi. Se vor instala într'ênsa nouê tribunale: 2 de ântâia clasă, dintre cari unul va avea scaunul la Tulcea, și cel-l'alt la Kiustenge; șepțe de a doua clasă, cari vor avea reședințele la Sulina, Măcin, Babadag, Hârșova, Mangalia, Megidie și Rașova.

("Pressa", XI, nr. 261, 26 noiembrie 1878: 1)